

V 7: Komunikačné aktivity projektu

Komunikačné aktivity projektu

V kontexte tohto projektu sa komunikačné aktivity trochu odlišovali od diseminačných aktivít. Kým diseminácia sa zameriavala najmä na šírenie výsledkov výskumu (publikácie, konferencie, odborné výstupy), komunikácia zahŕňala širšie informovanie o projekte, jeho cieľoch, priebehu a význame pre rôzne cieľové skupiny.

V priebehu realizácie projektu bol implementovaný ucelený súbor komunikačných a exploatačných aktivít s cieľom maximalizovať jeho spoločenský a vedecký dopad. Tieto aktivity boli zamerané na propagáciu projektu a jeho výsledkov, komunikáciu relevantných tém a zistení vyplývajúcich z výskumu a zabezpečenie záujmu zainteresovaných aktérov o témy projektu, jeho výstupy a odporúčania.

Súčasťou komunikačnej stratégie bolo vytvorenie jednotnej a koherentnej vizuálnej identity projektu (logo), prostredníctvom ktorej boli výstupy a aktivity označené voči všetkým cieľovým skupinám.

Bežné komunikačné aktivity

Tieto boli realizované prostredníctvom viacerých kanálov:

Online komunikácia prebiehala najmä prostredníctvom webových stránok CPSV SAV, Prognostického ústavu SAV a Slovenskej akadémie vied, ako aj cez sociálne siete (Facebook a LinkedIn). Dôležitým nástrojom komunikácie bola webová prezentácia projektu na stránke Centra spoločenských a psychologických vied SAV, v. v. i., kde boli sprístupňované základné informácie o projekte, jeho výskumnom zameraní a realizovaných aktivitách.

Vedecká a odborná komunikácia

Komunikácia projektu prebiehala aj prostredníctvom vedeckých a odborných podujatí, na ktorých boli prezentované priebežné a záverečné výsledky výskumu. Tieto aktivity umožnili nielen šírenie poznatkov medzi odbornou komunitou, ale zároveň vytvárali priestor na odbornú diskusiu, získanie spätnej väzby a rozvoj spolupráce s domácimi a zahraničnými výskumnými pracoviskami.

V roku 2025 boli výsledky projektu prezentované na prestížnej medzinárodnej konferencii 2025 Gypsy Lore Society Annual Meeting and Conference on Romani Studies, v Paríži (Francúzsko) na Institut National des Langues et Civilisations Orientales. Konferencia patrí medzi

najvýznamnejšie svetové podujatia zamerané na výskum Rómov. Na konferencii bol prezentovaný príspevok *Roma Poverty and Marginalization amid the Decline of Mining Towns*, publikovaný v konferenčnom zborníku (Conference Book, Paris: Institut National des Langues et Civilisations Orientales; Institute of Ethnology and Social Anthropology, Slovak Academy of Sciences, 2025, s. 151, ISBN 978-80-69127-07-4). Príspevok predstavil výsledky výskumu zameraného na vzťah medzi postindustriálnou transformáciou, klimatickou zmenou a environmentálnou záťažou a prehlbovaním sociálneho vylúčenia rómskeho obyvateľstva v banských regiónoch.

Vybrané výstupy projektu boli zároveň prezentované aj na 5th ISA Forum of Sociology, ktoré sa konalo v dňoch 6. - 11. júla 2025 v Rabate (Maroko). Fórum organizované Medzinárodnou sociologickou asociáciou (ISA) patrí medzi najvýznamnejšie svetové podujatia v oblasti sociológie a pravidelne združuje niekoľko tisíc výskumníkov zo všetkých kontinentov. Účasť na tomto fóre umožnila predstaviť výsledky projektu v širšom medzinárodnom kontexte výskumu sociálnych nerovností, environmentálnej spravodlivosti a regionálnych transformácií, ako aj získať odbornú spätnú väzbu od zahraničných vedcov. Zároveň prispela k zvýšeniu medzinárodnej viditeľnosti projektu a vytvorila priestor na rozvoj budúcej vedeckej spolupráce.

Komunikácia vo vzťahu k širšej verejnosti

O problematike dekarbonizácie, nízkouhlíkovej transformácie a širších spoločenských dôsledkoch klimatickej zmeny sa diskutovali prostredníctvom akademických podcastov Slovenskej akadémie vied, ktoré predstavujú významný nástroj popularizácie vedeckých poznatkov a komunikácie výsledkov výskumu smerom k širšej verejnosti. Prostredníctvom týchto formátov sú komplexné vedecké témy sprístupňované zrozumiteľnejšou formou a zasadené do širšieho spoločenského, ekonomického a environmentálneho kontextu.

Súčasťou komunikačných aktivít projektu bola aj účasť členov riešiteľského kolektívu na popularizačných a odborných komunikačných platformách, ktoré umožnili sprístupniť výsledky výskumu a súvisiace odborné témy širšej verejnosti. Významným komunikačným nástrojom bola účasť v 95. epizóde Vedeckého podcastu SAV, ktorá bola publikovaná 7. novembra 2025. V rámci tejto epizódy vystúpil hlavný riešiteľ Richard Filčák, kde diskutoval o problematike klimatickej zmeny, dekarbonizácie a spoločenských dôsledkov environmentálnej transformácie. Diskusia zdôraznila, že klimatická zmena už nie je iba odbornou témou obmedzenou na prírodovedné disciplíny, technologický vývoj alebo

energetický sektor, ale predstavuje komplexnú spoločenskú výzvu s priamymi dopadmi na každodenný život obyvateľstva, ekonomické rozhodnutia, kvalitu života v mestách a regionálne rozdiely.

Účasť v podcaste predstavovala významnú formu komunikácie vedy smerom k širokej verejnosti. Umožnila prezentovať odborné poznatky zrozumiteľnou formou a poukázať na potrebu prepájania environmentálnych, ekonomických a sociálnych aspektov pri riešení klimatickej zmeny. Takýto formát zároveň podporuje spoločenskú diskusiu o výzvach nízkouhlíkovej transformácie, zvyšuje povedomie o význame klimatických politík a prispieva k lepšiemu porozumeniu súvislostí medzi vedeckým výskumom a praktickými dopadmi environmentálnych procesov.

Téma nízkouhlíkovej transformácie bola zároveň prezentovaná aj mimo akademického prostredia v rámci medzinárodného multikultúrneho festivalu Pohoda, 2026 dňa 9. 7. 2026. Diskusia na tomto podujatí s účasťou riešiteľa projektu Richarda Filčáka a predsedu SAV Martina Venharta vytvorila priestor na prepájanie vedeckého poznania s verejnou debatou a umožnila predstaviť otázky klimatickej transformácie, energetickej zmeny a jej sociálnych dopadov širšiemu publiku. Účasť na verejnom podujatí zároveň predstavovala formu spoločenskej komunikácie vedy, ktorej cieľom bolo zvýšiť povedomie o výzvach spojených s dekarbonizáciou a poukázať na potrebu spravodlivého prístupu k transformácii ekonomiky a spoločnosti

V rámci komunikačných a diseminačných aktivít projektu boli výsledky a témy súvisiace s dekarbonizáciou a nízkouhlíkovou transformáciou prezentované aj na regionálnej úrovni prostredníctvom odborných podujatí zameraných na praktickú implementáciu klimatických a energetických opatrení. Podpornou aktivitou bola účasť na prezentácii Štúdie uskutočniteľnosti „Dekarbonizácia vykurovacích systémov v meste Partizánske“, ktorá sa uskutočnila v 28. januára 2026, vo veľkej zasadačke Mestského úradu v Partizánskom.

Podujatie organizované primátorom mesta Partizánske v spolupráci s organizáciou Priatelia Zeme-CEPA vytvorilo priestor na odbornú diskusiu o možnostiach transformácie lokálnych energetických systémov, znižovania emisií skleníkových plynov a uplatňovania princípov spravodlivej nízkouhlíkovej transformácie na úrovni samospráv. Prezentácia štúdie predstavila konkrétne možnosti modernizácie vykurovacích systémov mesta a diskutovala o

technologických, ekonomických a environmentálnych aspektoch prechodu na udržateľnejšie energetické riešenia.

Účasť na tomto regionálnom podujatí predstavovala súvisiacu komunikačnú aktivitu projektu a mimo akademického prostredia umožnila prepájanie vedeckých poznatkov s potrebami miestnej a regionálnej praxe. Zároveň podporila dialóg medzi predstaviteľmi samosprávy, odbornými organizáciami a ďalšími aktérmi zapojenými do prípravy a realizácie klimatických a energetických politík. Takéto aktivity prispievajú k zvyšovaniu povedomia o výzvach a možnostiach dekarbonizácie a podporujú využívanie odborných poznatkov pri rozhodovaní na regionálnej úrovni.

Komunikácia a spolupráce

Spolupráca so zainteresovanými aktérmi predstavovala súčasť realizácie projektu a prispela k prepájaniu akademického výskumu s odbornou praxou, verejnými politikami a aktivitami občianskej spoločnosti. Spolupráce boli rozvíjané s viacerými aktérmi pôsobiacimi v oblasti klimatickej transformácie, dekarbonizácie, regionálneho rozvoja a environmentálnych politík, čím sa podporila širšia spoločenská relevancia a využiteľnosť výsledkov projektu.

Významnú úlohu v rámci týchto aktivít mala odborná spolupráca s mimovládnu organizáciou Priatelia Zeme-CEPA, ktorá sa dlhodobo venuje problematike klimatickej politiky, energetickej transformácie, spravodlivej transformácie regiónov a podpore nízkouhlíkových riešení. Spolupráca s touto organizáciou umožnila prepájať vedecké poznatky s praktickými skúsenosťami z oblasti klimatického plánovania, regionálnych transformačných procesov a prípravy odborných podkladov pre verejnú diskusiu.

Súčasťou komunikačných a odborných aktivít projektu bola aj spolupráca s nadáciou Friedrich Ebert Stiftung (FES), ktorá dlhodobo podporuje odbornú diskusiu o sociálnych, ekonomických a environmentálnych výzvach súčasnej spoločnosti. Spolupráca vytvorila priestor na výmenu poznatkov a komunikáciu výskumných zistení v oblasti klimatickej transformácie, dekarbonizácie a sociálnych aspektov prechodu na nízkouhlíkovú ekonomiku.

V rámci tejto spolupráce boli diskutované najmä otázky spravodlivej transformácie, dopadov klimatických politík na jednotlivé regióny a sociálne skupiny, ako aj potreba zohľadňovať sociálne a ekonomické nerovnosti pri nastavovaní transformačných procesov. Prepojenie vedeckého výskumu s aktivitami FES umožnilo sprostredkovať odborné poznatky širšiemu

okruhu aktérov vrátane predstaviteľov verejnej správy, občianskej spoločnosti a odbornej verejnosti.

Súčasťou komunikačných aktivít projektu bola aj verejná diskusia venovaná publikácii „Uviaznutí na semi-periférii? Stredná Európa medzi kapitalizmom a klimatickou zmenou“ autora Richarda Filčáka, ktorá sa uskutočnila 26. februára 2026 v spolupráci Friedrich Ebert Stiftung (FES) a platformy Proforum.

Diskusia predstavila hlavné tézy publikácie a vytvorila priestor na širšiu odbornú reflexiu postavenia strednej Európy v kontexte súčasných ekonomických, sociálnych a environmentálnych premien. Pozornosť bola venovaná najmä otázkam štrukturálnych výziev spojených s postavením regiónu v globálnych ekonomických vzťahoch, dôsledkom klimatickej zmeny a náročnosti prechodu na nízkouhlíkovú ekonomiku v podmienkach krajín so špecifickou historickou a ekonomickou skúsenosťou. Podujatie umožnilo diskutovať o vzťahu medzi ekonomickou transformáciou, klimatickou politikou a sociálnymi dôsledkami dekarbonizácie. Osobitná pozornosť bola venovaná otázkam spravodlivej transformácie, nerovnomerného rozdelenia nákladov a príležitostí spojených so zelenou transformáciou a potrebe zohľadňovať regionálne rozdiely pri tvorbe klimatických a rozvojových politík.

Diskusia predstavovala významný komunikačný nástroj smerujúci k prepájaniu vedeckého výskumu s verejnou debatou a umožnila prezentovať výsledky a analytické perspektívy projektu širšiemu okruhu zainteresovaných aktérov. Zároveň podporila dialóg medzi akademickou sférou, predstaviteľmi občianskej spoločnosti, odbornou verejnosťou a aktérmi pôsobiacimi v oblasti verejných politík.

Spolupráca prebiehala aj so Slovenskou klimatickou iniciatívou, s ktorou sa realizovala odborná výmena poznatkov a komunikácia v oblasti klimatickej neutrality, dekarbonizácie a výziev spojených so zelenou transformáciou Slovenska. Táto spolupráca vytvorila priestor na prepájanie vedeckého výskumu s aktuálnou odbornou a verejnou diskusiou o klimatickej politike, energetickej transformácii a sociálnych a ekonomických dôsledkoch prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo.

Významným výsledkom tejto spolupráce bola publikácia Riziká zaostávania: Klimatická neutralita a zelená transformácia na Slovensku, ISBN 978-80-570-6537-1. Publikácia predstavuje odbornú analýzu výziev, ktoré prináša prechod ku klimatickej neutralite v

podmienkach Slovenska, pričom sa zameriava na širšie ekonomické, sociálne a regionálne súvislosti zelenej transformácie.

Projekt zároveň rozvíjal spoluprácu so zástupcami verejnej správy a samosprávy, najmä prostredníctvom komunikácie s mestom Partizánske, ktoré predstavuje príklad regionálneho aktéra riešiaceho otázky energetickej transformácie a modernizácie lokálnych vykurovacích systémov. Spolupráca so samosprávnymi predstaviteľmi umožnila diskutovať o praktických možnostiach využitia odborných poznatkov pri príprave a implementácii opatrení súvisiacich s nízkouhlíkovou transformáciou na miestnej úrovni.

Významná bola aj spolupráca v rámci akademického prostredia, a to najmä medzi jednotlivými pracoviskami Slovenskej akadémie vied a ďalšími odbornými pracoviskami. Prostredníctvom komunikácie s inými ústavmi SAV a s vedením SAV sa podporovala interdisciplinárna výmena poznatkov a prepájanie výskumných perspektív v oblasti spoločenských, environmentálnych a klimatických tém.

Rozvíjané spolupráce so zainteresovanými aktérmi posilnili spoločenskú relevanciu projektu, podporili využiteľnosť jeho výsledkov a vytvorili priestor pre ďalšie odborné aktivity, výmenu skúseností a pokračovanie spolupráce medzi akademickým sektorom, občianskou spoločnosťou, verejnou správou a ďalšími aktérmi zapojenými do procesu nízkouhlíkovej transformácie.

Interná komunikácia

Súčasťou komunikačných aktivít projektu bola aj pravidelná interná komunikácia v rámci riešiteľského kolektívu, ktorá zabezpečovala priebežnú koordináciu výskumných činností, výmenu informácií a efektívne zdieľanie poznatkov medzi členmi tímu. V rámci pracoviska CSPV SAV, v. v. i., sa uskutočňovali pravidelné interné stretnutia riešiteľského kolektívu, spravidla v mesačnej periodicite. Tieto stretnutia vytvárali priestor na prezentáciu priebežných výsledkov výskumu, diskusiu o aktuálnom stave riešenia jednotlivých aktivít, koordináciu ďalšieho postupu a priebežné vyhodnocovanie plnenia stanovených cieľov projektu. Súčasťou stretnutí bola aj odborná diskusia k metodickým otázkam, interpretácii získaných poznatkov, príprave publikačných výstupov a plánovaniu diseminačných aktivít.

Pravidelná interná komunikácia zároveň podporovala interdisciplinárnu spoluprácu medzi členmi kolektívu a umožňovala prepájanie rôznych odborných perspektív pri riešení

komplexných tém súvisiacich s dekarbonizáciou, klimatickou transformáciou a jej sociálnymi a regionálnymi dopadmi. Tento mechanizmus priebežnej koordinácie prispel k efektívnemu riadeniu projektu, kvalite výskumných výstupov a zabezpečeniu kontinuity jednotlivých výskumných aktivít.

Publikačná komunikácia

Publikačná činnosť projektu spočívala v priebežnom publikovaní vedeckých výstupov v odborných časopisoch a ďalších vedeckých publikačných formátoch. Publikovanie predstavovalo jeden z hlavných nástrojov šírenia výsledkov výskumu a umožnilo ich sprístupnenie odbornej komunite na národnej aj medzinárodnej úrovni. Publikačné aktivity boli priebežne realizované v nadväznosti na jednotlivé fázy výskumu a reflektovali hlavné tematické okruhy projektu, najmä problematiku dekarbonizácie, nízkouhlíkovej transformácie, environmentálnych a sociálnych dopadov klimatických zmien, regionálnych nerovností a spravodlivej transformácie.

Výsledky výskumu boli publikované v recenzovaných vedeckých časopisoch a odborných publikáciách, pričom dôraz bol kladený na kvalitu publikačných výstupov, ich medzinárodnú viditeľnosť a dostupnosť pre odbornú verejnosť. Publikačná stratégia zároveň reflektovala princípy otvorenej vedy, pričom viaceré výstupy boli sprístupnené v režime otvoreného prístupu (open access), čím sa zvýšila ich dostupnosť a potenciál ďalšieho využitia vo vedeckom výskume, pri tvorbe verejných politík aj v aplikačnej praxi.

Publikačná činnosť zároveň slúžila ako dôležitý nástroj odbornej komunikácie, prostredníctvom ktorého boli výsledky projektu zapájané do širších vedeckých diskusií. Publikované práce prispeli k rozvoju poznania v oblasti klimatickej transformácie a jej spoločenských súvislostí a zároveň podporili medzinárodnú prezentáciu výsledkov projektu v rámci relevantných výskumných komunit. Počas realizácie projektu boli vypracované súbory odporúčaní. Viac o vedeckej a odbornej publikačnej činnosti v správe o diseminačných aktivitách projektu.

Zverejňovanie výstupov

Publikačné výstupy vedecké aj odborné boli sprístupňované prostredníctvom výskumnej infraštruktúry žiadateľa, webových stránok inštitúcií a ďalších kanálov (web CSPV, ResearchGate, konferenčné prezentácie a pod.).

Projekt sa nezameriaval na budovanie materiálnej výskumnej infraštruktúry v podobe technického vybavenia, a preto táto oblasť nebola relevantná. V spoločenskovednom výskume však významnú infraštruktúru predstavuje sieť odborných kontaktov a vzťahov, ktoré boli počas projektu systematicky budované. Táto sieť bude naďalej využívaná a rozvíjaná aj po ukončení projektu, predovšetkým na účely zberu dát, spolupráce a rozvoja nadväzujúcich výskumných aktivít. Viac o tomto je v diseminačnej správe projektu.

Komunikácia výsledkov projektu po jeho ukončení

Metodológia vypracovaná v rámci projektu môže nájsť uplatnenie aj pri analýze ďalších regionálnych transformácií. CSPV SAV plánuje využiť vytvorenú poznatkovú bázu pri budúcich výskumných projektoch v rámci Slovenska a zároveň tu vidíme silný potenciál pre budovanie medzinárodnej spolupráce v rámci Európskych výskumných projektov.